184

M

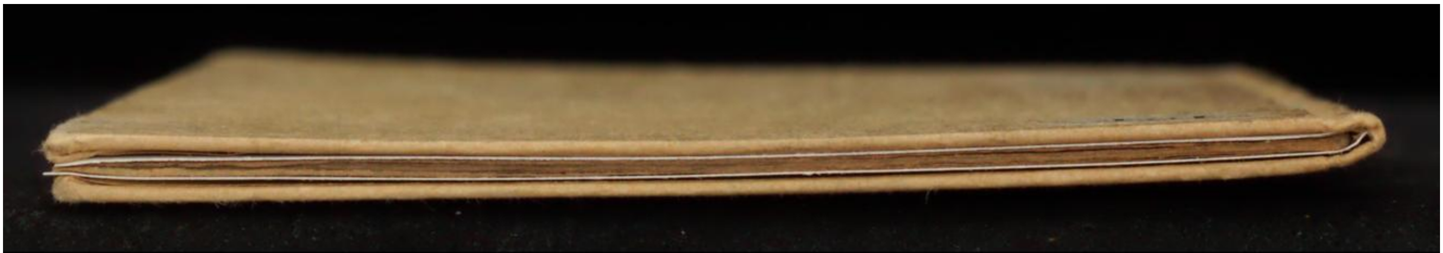
75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

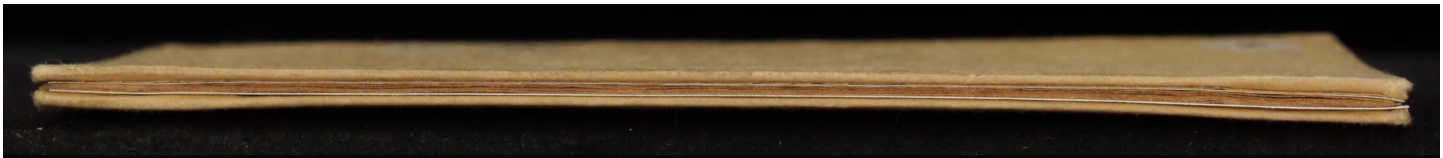
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

MicroChamber ©
Beschermd
KB

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Kw. 184 M 75

DE SUCCESSU EVANGELII Apud INDOS OCCIDENTALES, In Novâ-Angliâ; *EPISTOLA.*

Ad Cl. Virum
D. JOHANNEM LEUSDENUM
Linguæ Sanctæ in Ultrajectinâ Academiâ Profeſſorem, Scripta,

A Creſcentio Mathero
Apud *Boſtonienſes* V.D.M. nec non Collegii *Harvardini* quod eſt *Cantabrigiæ* Nov-Anglorum, *Rectore.*

Londini, Typis J. G. 1688'
Jam recuſua, & ſucceſſu Evangelii apud Indos Orientales aucta.

ULTRAJECTI,
Apud WILHELMUM BROEDELETH,
Anno 1699.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

KONINKLIJKE
BIBLIOTHEEK.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

DE

Succeſſu Evangelii

Apud

INDOS

OCCIDENTALES

In Novâ-Angliâ.

EPISTOLA.

Clariſſimo, Celeberrimo, & Doctiſſimo, Domino

JOHANNI LEUSDENO,

Vir eximie, & plurimum Colende.

PEr jucundæ fuerunt Literæ tuæ, qnibus intellexi, te, & alios in Ce- lcberrimâ, Ultrajectinorum Aca- d miâ, de rebus quæ Converſos ın America Indos ſpectant, certio- res fieri, deſideraſſe. Veram de iis Hiſtoriam paucis accipe. Anni plusquam quadraginta lapſi ſunt, ex quo, Vir, vere Pius, *Johannes El- liotus* Eccleſiæ *Ripenſis* Nov-Anglicanæ (quæ a Baſtoniâ non ultra mille paſſus diſtat) Pa- ſtor reverendus, ſingulari Gentes America- nas Convertendi Zelo accenſus, Linguam Indicam, ut eis faciliore, & feliciore cum fru- ctu, Myſteria Evangelii patefaceret, diſcere voluit. Quam ob cauſam *Eliotus* ille *Indorum Americanorum Apoſtolus* (& non immeritò qui- dem) audit. Vir hicce Reverendus Tota

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Biblia Sacra, non ſine labore Atlantæo transtulit, ac in Linguam Indicam vertit. Etiam varios tractatus Anglicos Practicam Theologiam exhibentes, nec non Catechiſmos traduxit, ac Indicos fecit. Ante abhinc annis viginti & ſex in oppido dicto *Natick*, ex Converſis Indis Eccleſiam collegit. Peccata hi ſua, non absque lacrymis, confitebantur, & fidem in Chriſto profitebantur. Poſtea, & ipſi, & eorum Liberi, Baptizati, & in fœdere Eccleſiaſtico, quàm ſolemniter conjuncti ſunt. *D. Ellïotus* primus fuit qui eis Cœnam Domini exhibuit. Nunc verò hujus Eccleſiæ Paſtor eſt Indus, qui vocatur *Daniel*. Præter hanc Eccleſiam *Natickenſem* ex Incolis noſtris *Maſſachuſettenſibus*, quatuor ſunt cætus Indici, quibus nomen Veri Dei & Jeſu Chriſti invocare, ſolenne eſt. His omnibus inſerviunt *Concionatores Americani*. *D. Elliotus* antehac apud illos Conciones bimeſtres habere conſuetus fuit; jam verò laboribus & Senio (nam Annum Ætatis Octuageſimum Quartum agit) debilitatur. Eſt & alia Eccleſia, conſtans ex ſolis Indis Converſis, ultra quinquaginta Milliaria à nobis diſſita in oppido *Marshippaug* nominato.

Primus, in iſtâ Eccleſiâ Paſtor fuit *Anglus*, qui Americanorum linguam callens, illis proprio eorum Idiomate Evangelizavit. Paſtor ille *Anglus* è Vivis ceſſit, nihilo tamen minùs Indo Eccleſiaſte fruitur Eccleſia. Sunt præterea

rea quinque Indorum Chriſti nomen profitentium cætus, qui a *Marshippaug* non longius abſunt, habent etiam Prædicatores Indos. *Johannes Cottonus* Eccleſiæ *Plimeuthenſis* Paſtor (Filius venerandi Soceri mei *Johannis Cottoni*, in hâc Eccleſiâ *Boſtonienſi* quondam Doctoris celeberrimi) in Lingua Indica diſcenda miros progreſſus fecit, eſtque in ea peritiſſimus; is ad quinque Congregationes ultimo dictas quavis ſeptimana Concionem Indicam habet. Porrò ex Saconeti Habitatoribus (*ſcil.* in *Colonia Plimeuthenſi*) eſt magna eorum frequentia, qui diſtinctionis ergò *Indi Precantes* (qui nimirum Deo in Chriſto ſupplices ſunt) audiunt. Adhuc plura, non procul à Promontorio *Anglicè* vocato *Cape Cod*, ſex Gentilium Cætus inter *Catechumenos* annumerandi ſunt, & apud quos Indi ſex Verbi Dei Præcones. Horum Conventus, *Samuel Treat* Nov-Anglus, *Eccleſiæ Eſtamenſis* Paſtor ſine Interprete frequentat. Sunt etiam apud *Nantucketenſes* Inſulanos *Eccleſia* cum Paſtore nuper *Gentili*; nec non varii Catechumenorum Cætus, qui a Converſis Indis erudiuntur. Eſt & alia Inſula Longitudine ſeptem (circiter) Leucas continens (Inſula *Martha* vocata) ubi duæ, ac cæteris celeberriores Americanorum *Eccleſiæ* plantantur. Quarum uni, Senex Indus *Hiacoomes* appellatus tanquam Paſtor præſidet: etiam hujus Indi Paſtoris Filius *Johannes Hiacoomes*, compatriotis myſteria Religionis tradit-

dit. In alterâ eò loci *Eccleſiâ Johannes Tokinorb* Converſus Indus docet. In his *Eccleſiis*, Seniores, ſive *Presbyteri Gubernantes*, ex ipſis Gentilibus Paſtoribus adjunguntur. Paſtores per populi ſuffragia creati fuerunt, & cum jejunaſſent & precati eſſent Dn. *Elliotus*, & D. *Cottonus* iis manus imponebant: ſolennis itaque fuit eorum Ordinatio --- Omnes Converſorum Indorum Cætus (quà Catechumeni, quâ qui ſunt in Ordine *Eccleſiaſtico* conſtituti) quovis die Dominico convenire ſolent; Paſtor vel Concionator ſemper ab Oratione incipit, & quidem ſine Monitore, quia de pectore. Deinde cum quicunque ſit Synagogæ præſes Orationem ſuam finiverit, totus Indorum Chorus Pſallendo Deum laudat. Nonnulli ex illis ſunt Præcentores optimi. Poſt *Pſalmodiam*, qui concionaturus eſt, aliquem ex ſacrâ paginâ locum (comma unum vel plura prout velit) legit & exponit, documenta colligit, eaque Scripturis & rationibus confirmat, & uſus aliquos infert more, *ſcil.* Anglorum, à quibus iſtituuntur. Deinde altera Oratio ad *Deum* in Nomine Chriſti totam Liturgiam concludit. Hoc modo bis in unaquâque Dominica congregantur: præter *Dominicam*, *Dies Feſtos* non celebrant, niſi aliqua occaſio præter ordinem ad id impellit, tum vero totos dies vel in Gratiarum Actione, vel in ejuniis & Supplicationibus, cum magno animorum ardore

re

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

re quam ſolenniter obſervant. Priusquam Angli has Oras appulerant, Gentes Barbaræ Veri Nominis *DEI* penitus ignaræ fuerunt, unde eſt quod in Orationibus & Concionibus, verbis ac terminis Anglicanis utuntur. Qui inter illos Sanctiſſimum *DEI* Nomen invocat, dicit, *Jehovah*, vel *God*, vel *Lord*: ſic & multa alia verba, quæ res Theologicas exprimunt, à nobis didicerunt, & mutuari neceſſum habuerunt.

Ut ſummatim omnia complectar: Sex baptizatorum Indorum *Eccleſiæ*, nec non Catechumenorum Cætus Octodecim in nov-Angliâ Chriſti Nomen profitentium inveniuntur: Ex Indis ſunt viginti quatuor, qui Verbum *DEI* prælegunt, & concionantur, ac præter illos ex Anglis quatuor Miniſtri qui Evangelium Lingua Gentili prædicant. Jam deteſſus ſum ſcribendo, & vereor ne, ſi plura recitarem, tibi tædium afferam. Tamen addendum (quod mihi propemodum effluxerat) quam plurimos ex Indorum Pueris eſſe, qui Catechiſmum vel à celeberrimo Theologo *Guilielmo Perkinſo*, vel à Synodo in Angliâ *Weſtmonaſterienſi* editum, memoriâ tenent, ac Vernaculâ eorum Linguâ, omnibus quæ ſunt in eo Quæſtionibus, reſpondere poſſunt, & ſolent. Sed manum de Tabula. Nonnullorum Epiſtolæ de ſucceſſu Evangelii apud Indos Orientales, præſertim verò *Ceylonenſes* Inſulaneos, ſtupenda referunt, quaſi Trecenties ho-

minum Millia Domini Noſtri Jeſu Chriſti nomen & religionem amplexi eſſent, & has mirandas Converſiones conatuum, Miniſtrorum è Belgio miſſorum, fructus eſſe. Quod me de hâc re certiorem faceres, te oratum velim. Diſſertationes Tuæ de rebus Philologicis, quibus me ditaſti, & beaſti, ſunt (ſi quid ego judico) perquam Orthodoxæ, ſolidæ, Lectuque Digniſſimæ. A me omnia ſumma in te Studia Officiaque expecta. Non fallam opinionem tuam. Clariſſimis in Veſtrâ Academiâ Profeſſoribus, ex me ſalutem dicito, quibus & Epiſtolam hanc des legendam, tanquam ad eos quoque ſcriptam. Vale Vir Eximie. Deus Te quàm diutiſſimè Patriæ, Eccleſiæ, & Reipublicæ Literariæ Bono incolumem ſervet.

Sum Tuus dum Suus,

Creſcentius Matherus.

Boſtoniæ Nov-Anglorum *Julii* 12. 1687.

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

DE
SUCCESSU EVANGELII
APUD

INDOS

ORIENTALES,
EPISTOLÆ
Aliæ
CONSCRIPTÆ

Tum â

D. HERMANNO SPECHT,
V. D. M. in Urbe Columbo, ſitâ in Inſula
Ceilon.

Tum etiam, à

D. ADRIANO DE MEY, V. D. M. in
Jaffanapatnam, ſitâ in eadem Inſula, Præ-
fecto Collegii Malabarici;

ET, à
D. FRANCISCO VALENTINO,
V. D. M. in Amboina,

Ad eundem

JOHANNEM LEUSDEN.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

JOHANNES LEUSDEN
LECTORI S.

IN literis præcedentibus Americanis fit mentio, ſtupendæ, & Americanis incredibilis, converſionis Indorum Orientalium in inſula Ceilon, quaſi *Trecenties hominum Millia Domini noſtri Jeſu Chriſti nomen & religionem amplexi eſſent*; quod fere videtur incredibile. Ut oſtenderem hæc plane à vero non aberrare, & adhuc cum tempore majorem converſionem eſſe exſpectandam, ex erectione Seminarii Malabarici, quod auctoritate Nobiliſſimi D. Gubernatoris de Rhede in Jaffanapatnam eſt erectum; in quo multi Malabarici pueri educantur, & docentur linguam Belgicam, atque mediante illa lingua artes & fundamenta religionis Chriſtianæ; ut ex illis pueris cum tempore fierent Magiſtri, Proponentes & Paſtores; placuit Extracta quædam hic breviter proponere, deſumpta ex literis duorum Paſtorum, habitantium in Inſula Ceilon, quorum poſterior eſt Paſtor, & doctor, atque præfectus illius Seminarii nuper ibi erecti.

D. HERMANNUS SPECT,

V. D. M. In Columbo, ſic ſcribit:

IN regno Jaffanapatnam, ſub quo etiam *Manaar* comprehenditur, ſunt, excepto *Manaar*,

naar, ſecundùm ſupputationem ultimam, & ſecundùm Catalogum nobis de illis traditum, inventi, converſi Chriſtiani, *centies quadraginta & unum, millia, quadringenti & quinquaginta ſex* (141456.) quorum converſioni præpoſiti fuerunt quinque Paſtores; ſed ante paucos dies, uno Paſtore mortuo, ſunt hoc tempore illis præpoſiti tantùm quatuor Paſtores.

Colombo, die 20. Decemb. 1684.

Ille numerus converſorum Indorum Chriſtianorum ſpatio quatuor fere annorum circiter quadraginta millibus eſt auctus; prout apparet ex aliis literis ejusdem Domini Specht.

Regnum Jaffanapatnam, ſubjectum ſolis Dominis Societatis Indicæ, habet incolas *bis centies mille, ſeptuaginta octo millia ſeptingentos, & quinquaginta novem* (278759,) inter quos incolas ſunt Indi Chriſtiani converſi *centies mille, octuaginta millia, trecenti & ſexaginta quatuor* (180364.)

Colombo, die 7. Januarii 1688.

D. ADRIANUS de MAY, *V. D. M. & Præfectus erecti Seminarii, ſic ſcribit:*

SUm creatus, per Nobiliſſ. D. Commiſſarium à Rhede, Præfectus Seminarii, quod Nobiliſſ. Dominus hic curat erigi, ut Malabaricos pueros docerem primò linguam Belgicam, & deinde ut eos, mediante co-

gnitione

gnitione illius linguæ, redderem aptos, ut fieri poſſent, cum tempore, Magiſtri, Proponentes, & Concionatores. Ad quod opus Deus Benedictionem & Gratiam ſuam concedat, Amen.

Jaffanapatnam, die 6. Novemb. 1690

EXTRACTUM

Ex alia

EPISTOLA.

STatus Eccleſiæ adhuc eſt talis, qualis fuit, quando Tibi noviſſimè ſcripſi. Malabarici adoleſcentes, in erecto Collegio Malabarico, habitantes, ſunt diligentes, & egregiè proficiunt in lingua Belgica; ita . ut ſpatio unius anni didicerunt legere & ſcribere. Noverunt Chriſtianas orationes; & Quæſtiones ex Borſtii libello poſſunt memoriter recitare, easque ex Belgico ſermone in Malabaricum transferre. Cantant etiam Pſalmos in noſtra Eccleſia. Spero Deum deinceps conceſſurum eſſe illis gratiam ſuam, & eos impleturum Spiritu ſuo, ut illi Adoleſcentes cum tempore fiant benedicta inſtrumenta ad propagandum Regnum Chriſti inter hos Ethnicos.

Jaffanapatnam, die 22. Januarii 1693.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Aliud

EXTRACTUM

Scriptum ex

AMBOINA.

NE aliquis putet in ſola inſula Ceilon fieri talem notabilem converſionem Indorum Gentilium ad Chriſtianam religionem; en, aliæ literæ, ſcriptæ a D. FRANCISCO VALENTINO, Dordraceno, V. D. Miniſtro in Amboina; qui non tantùm de converſione Indorum ſed etiam Muhammedanorum ad me latinè ſic ſcripſit:

Summo DEO ad Indicas Orientales me in Amboina Eccleſias delegare viſum eſt, cujus in urbe primaria, Reverendus, nec omnino tibi ignotus, (ut ex ipſius ore hauſi) CORNELIUS van der SLUYS, Ultrajectinus, triginta circiter mille animas Verbi Divini præconio, ſingulari alacritate, & pertinaci inter Ethnicos labore, paſcebat, una totius hujus ædificii columna & fulcrum . . . . . . DEUS ab Ethniciſmo & Muhammediſmo (nam hic ſunt multi Mahammedani) ad Chriſtum ſubditos & miſerè errantes reducere dedit. Centeni hic ſæpius, uno eo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

demque tempore, infantes baptizantur, qui paulatim accreſcentes laudanda flore ætatis, diligentiæ, ingenii & pietatis documenta præbent... Floret hic religio, florent etiam Gymnaſia, adoratur notus inter Ethnicos DEUS, relictisque, patriis, quos à Majoribus colendos acceperant, Diis, Verum DEUM, verique DEI cultum, non modo amplectuntur, ſuperſtitione pleni Amboinenſes, ſed & ipſi, quod mirum, Muhammedani, baptizari ſe petentes, hilari animo ad Chriſtum ſe conferunt, ejusque legibus optemperare non recuſant. &c.

Amboinæ in India Orientali,
IV. Idus Junii 1686.

Non potui vel auſus fui diutius editionem horum præcedentium differre, tum, propter ſollicitationes omnis generis hominum coram factas, tum etiam, per epiſtolas à me petitas & extortas. Hæc ſequens epiſtola, ſcripta à Celeberrimo Viro D. PETRO JURIEU, V. D. M. & Sacræ Theologiæ Profeſſore apud Roterodamenſes meritiſſimo, ſit inſtar omnium.

Accepi Vir celeberrime, Extracta Epiſtolarum, quæ ad te ſcriptæ ſunt, ex inſula Ceilon, circa numerum converſorum ad Chriſtianiſmum: ſanè magno gaudio lætatus ſum, quod Deus tantam benedictionem impertitus fuerit ſuis ſervis, ut tandem opprobrium Reformatæ Religionis tollant, & grave

ve improperium quo Pontificii noſtros infamare conantur, quaſi omnem converſionem Indorum negligamus. At, tuum eſt, Vir celeberrime, procurare, ut ampliores habere poſſimus relationes, de modo, quo illæ converſiones numeroſæ factæ ſunt, & a quo tempore hoc divinum opus inceptum. Omnino enim noſtrorum, & honoris noſtri intereſt, ut hæc omnibus pateſiant, & in publicum evulgentur. Itaque Virum celeberrimum obnixè rogo, ut hoc opus in ſe ſumat, & hanc ædificationem Eccleſiæ procuret. Deus ſervet incolumem Virum Celeberrimum, in Eccleſiæ ſuæ bonum, decus, & ornamentum. Hoc optat, ipſi addictiſsimus

Petrus Jurieu.

Roterodami
Nonis Novemb. 1688.

F I N I S.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
184 M 75